

Raadsvoorstel

Onderwerp: Inzet incidentele middelen groen
Datum: 16 februari 2022
Agendapunt: 4
Behandeling: Ter bespreking in raadsoverleg
Portefeuille-
houder(s): Wethouder T. De Vries
Steller: Klaas Schuurman k.schuurman@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL. 051792

1. Samenvatting

Dit voorstel is onderdeel van de besteding van de 1,3 miljoen euro, waarvoor de Raad voorstellen heeft gedaan tijdens de begrotingsbehandeling op 10 november 2021. In een memo d.d. 21 december 2021 heeft het college u reeds laten weten hoe de verdeling van dat geld eruit ziet over de thema's beheer en onderhoud, dorpen- en ondernemersfonds en het minimabeleid, zoals u als richting aan ons meegaf. Voor al deze onderwerpen krijgt u voorstellen voor begrotingswijzigingen voorgelegd.

Hierbij treft u het voorstel aan voor de besteding van 430.000 euro voor beheer en onderhoud. Ze beoogt met eenmalige maatregelen en faciliteren van vrijwilligers een kwaliteitsimpuls te bewerkstelligen. We bereiken hiermee dat op begraafplaatsen, maar ook op andere locaties, kwalitatief een verzorgder beeld ontstaat.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

In te stemmen met het voorstel 'inzet incidentele middelen groen', en de bijbehorende begrotingswijziging vast te stellen.

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

In de raadsvergadering van 10 november, waarin de begroting 2022 is behandeld, heeft de raad gekozen om het begrotingsoverschot ter grootte van 1.3 miljoen euro ter beschikking te stellen. Het college stelt voor daarvan € 430.000,- in te zetten voor openbaar groen.

3.2 Bevoegdheid raad

De raad heeft het mandaat over de begroting en zij heeft het college gevraagd voorstellen te doen voor de besteding van het begrotingsoverschot.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Het wettelijk kader bestaat uit de bevoegdheid van de raad een besluit te nemen over de begroting.

3.4 Historische context

Groenonderhoud is, zowel voor de woonomgeving als voor begraafplaatsen, gebaseerd op kwaliteitsniveau B. Bij de behandeling van het groenbeleidsplan is gebleken dat de raad

voor begraafplaatsen voorkeur heeft voor een hoger kwaliteitsniveau. Financieel bleek dit niet haalbaar.

Begraafplaatsen zijn door vormgeving en inrichting relatief arbeidsintensief. Wanneer daarnaast omstandigheden tegen zitten, leidt dit soms tot een kwaliteitsniveau die de onderkant van de bijbehorende bandbreedte raakt of zelfs overschrijdt. Zonder structureel extra middelen zal dit zich regelmatig kunnen voordoen.

Zowel meldingen van inwoners als signalen vanuit de raad maken duidelijk dat dit vaker gebeurt dan wat acceptabel wordt gevonden.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Het college beoogt met eenmalige maatregelen een kwaliteitsimpuls te bewerkstelligen. We bereiken dit door maatregelen te treffen die structureel leiden tot een afname van intensief onderhoud. De focus ligt hierbij op begraafplaatsen.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

Begraafplaatsen bevatten in de regel veel halfverhardingen. De beeldkwaliteit ervan heeft grote invloed op het algehele beeld. Paden in halfverharding kunnen -sinds het verbod op chemische onkruidbestrijdingsmiddelen- alleen met intensieve maatregelen onkruidvrij worden gehouden. Door verwerking van het materiaal -veelal schelpen- neemt dit alleen maar toe. Daarbij is het steeds maar aanvullen van schelpen overigens ook niet duurzaam te noemen.

Door paden om te vormen - deels door ze te vergroenen, en deels door ze te verharden - bereiken we dat er kwalitatief een verzorgder beeld ontstaat. Daarnaast is het onderhoud ervan eenvoudiger waardoor arbeid wordt vrijgespeeld voor groenonderhoud op begraafplaatsen, dan wel in het overige openbaar groen.

Met de focus op begraafplaatsen - maar dit geldt uiteindelijk eveneens voor andere locaties - kan onderhoud soms efficiënter door de inrichting te veranderen waardoor bijvoorbeeld handmatige arbeid kan worden vervangen door machinaal onderhoud. Gedacht moet worden aan andere keuzes in de inrichting door omvorming en renovatie. Een concreet voorbeeld kan zijn het saneren of verlagen van hagen (uitgezonderd de buitenranden).

Moeilijk te onderhouden locaties krijgen zo een kwaliteitsimpuls. We bereiken hiermee dat er kwalitatief een verzorgder beeld ontstaat.

De kwaliteit van openbaar groen kan daarnaast verbeterd worden door de inzet van vrijwilligers. Immers als we zelf een basisniveau nastreven dan kunnen vrijwilligers daar een plus aan toevoegen. Dit geldt zowel voor groen op begraafplaatsen als op andere locaties. We zijn momenteel bezig om dit vorm te geven. Met een deel van deze incidentele middelen kunnen we hiervoor een goede start realiseren. Te denken valt bijvoorbeeld aan aanschaf van gereedschap, een cursus en organisatiekosten.

5.2 Risico's

Er worden verwachtingen gewekt dat met name begraafplaatsen er beter uit gaan zien. Met deze middelen kunnen we alleen niet alle knelpunten oplossen. Na deze actie blijven er nog verbeterpunten.

Gezien het grote aantal begraafplaatsen blijven keuzes nodig om te bepalen waar het meeste rendement behaald kan worden. Het is daardoor niet onwaarschijnlijk dat niet op alle begraafplaatsen iets verandert. Met de wetenschap dat tegelijk structurele middelen niet veranderen, zal op die begraafplaatsen mogelijk weinig effect zichtbaar zijn.

Inzet van vrijwilligers suggereert mogelijk dat dit een bezuiniging is wat leidt tot negatieve reacties. De gemeente blijft verantwoordelijk voor het afgesproken kwaliteitsniveau, maar vrijwilligers kunnen zorgen voor een plus.

Faciliteren van vrijwilligers vraagt daarnaast op langere termijn structurele middelen. Het onvoldoende ondersteunen van vrijwilligers zal een demotiverend effect kunnen hebben.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Als de raad instemt met dit voorstel zullen de totale kosten in ieder geval niet meer kunnen bedragen dan het voorgestelde budget van € 430.000. Het budget wordt toegevoegd aan het onderhoudsbudget voor openbaar groen, waarna de kosten zo nodig worden doorbelast naar begraafplaatsen.

Het is een incidenteel budget wat de mogelijkheid geeft dat het project gespreid wordt over meerdere jaren. Eind 2022 zal voor het resterende budget een overhevelingsverzoek worden gedaan zodat dit in 2023 beschikbaar kan worden gesteld. Het verzoek wordt onderbouwd met een uitvoeringsplan en/of verstrekte opdrachten.

Er zal voor de uitvoering een beroep worden gedaan op externe partijen. Regelgeving voor aanbesteding en intern inkoopbeleid is hierbij een belangrijk aandachtspunt. Mogelijk kan gebruik worden gemaakt van momenteel in voorbereiding zijnde raamcontracten.

7. Inbreng belanghebbenden

In de uitvoering betreft het naar alle waarschijnlijkheid veelal kleinere deelprojecten waarover in voorkomende gevallen met direct belanghebbenden overlegd zal worden.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

Begraafplaatsen en overig groen

Het college beseft dat dit een omvangrijk project is. De tijd welke dit alles vraagt is intern zeer beperkt beschikbaar. We gaan er vanuit dat we dit grotendeels uitbesteden. Allereerst vraagt het proces van inventarisatie en werkvoorbereiding veel tijd. Zelfs bij een start begin 2022 verwachten we niet dit al in hetzelfde jaar af te kunnen ronden. De uitvoering zal doorlopen tot in 2023.

Om te beginnen zal duidelijk moeten worden wat de verdeling is tussen zelf doen en uitbesteden. Het college stelt voor dat de focus ligt op begraafplaatsen. Gezien het grote aantal vraagt dat allereerst inventarisatie: waar liggen de (grootste) knelpunten en waar is de meeste 'winst' te behalen.

Vrijwilligers

Inwoners die naar aanleiding van de groenenquête belangstelling hebben getoond zijn uitgenodigd voor een vrijwilligersmarkt. Bestaande initiatieven zijn eveneens uitgenodigd. We willen nieuwe vrijwilligers koppelen aan bestaande initiatieven maar ook uitleg geven welke nieuwe initiatieven mogelijk zijn en op welke manier we ondersteuning bieden. We verwachten dat - als omstandigheden dit toelaten - dit uiterlijk medio maart plaatsvindt.

8.2 Tijdsplan

Exact aangeven hoe de uitvoering verloopt is op dit moment onmogelijk. Wel wordt al in beeld gebracht waar mogelijkheden zijn om paden te vergroenen. Hiervoor geldt dat dit wellicht, afwijkend van onderstaande, in de eerste helft van 2022 opgepakt kan worden. Medio 2022 zijn dan de eerste resultaten zichtbaar.

Begraafplaatsen en overig groen

- Inventarisatie: Q1 - Q2 2022
- Uitvoeringsplannen en ramingen opstellen: Q2 - Q3 2022
- Uitvoering: vanaf Q3 2022, doorlopend tot eind 2023

Faciliteren vrijwilligers

- Voorbereiding is gestart: Q4 2021 - Q1 2022
- organiseren vrijwilligersmarkt: Q1 2022

8.3 Communicatie

In de basis is het besluit van belang voor alle inwoners van gemeente Het Hogeland. Met de focus op begraafplaatsen is het belang breder en raakt het ook nabestaanden en bezoekers van buiten de gemeentegrenzen.

Externe communicatie zal zich vooral richten op de hoofdlijnen. Het medium hiervoor is een persbericht, maar ook de eigen nieuwspagina en social mediakanalen kunnen benut worden.

In de uitvoering betreft het naar alle waarschijnlijkheid veelal kleinere deelprojecten waarover vooral met direct belanghebbenden gecommuniceerd zal worden. Met betrekking tot begraafplaatsen geldt dat communicatie beperkt zal blijven tot informeren over bijvoorbeeld tijdelijk beperkte toegankelijkheid en afstemmen in verband met een uitvaart.

Voor het betrekken van vrijwilligers bij groenonderhoud is het van belang dat we ze kunnen vertellen wat mogelijk is, en hoe we hun inzet gaan faciliteren. Inwoners die naar aanleiding van de groenenquête belangstelling hebben getoond zijn uitgenodigd voor een vrijwilligersmarkt. Bestaande initiatieven zijn eveneens uitgenodigd. We verwachten dat - als omstandigheden dit toelaten - dit uiterlijk medio maart plaatsvindt.

8.4 Evaluatie

Met een blik op de globale planning kunnen we, wat betreft het kwaliteitsniveau van begraafplaatsen, stellen dat effecten meetbaar zijn vanaf medio 2023 of 2024. Een graadmeter is het aantal meldingen. Het effect van vergroenen van paden kan medio 2022 zichtbaar worden.

De effecten om deels met inzet van het budget vrijwilligers te ondersteunen, zijn niet altijd eenvoudig te duiden. Zo zijn er meerdere factoren die de bereidheid zich vrijwillig in te zetten beïnvloeden. Faciliteren is er één van.

Wel is meetbaar of, op locaties waarbij vrijwilligers zijn betrokken, dat leidt tot een hoger kwaliteitsniveau.

Bijlage(n):

1. Raadsbesluit inzet incidentele middelen groen
2. Begrotingswijziging

Winsum, 18 januari 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding